

АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ОРАНЖЕРИИ ХАМЗАЛИ, БОСИЛОВО

Финансиски извештаи за годината што завршува на
31.12.2023 година и
Мислење на независниот ревизор

РЕВИЗИЈА КОСТЕСКИ Скопје

Ул. Дамаска бр.8а/1-6 Скопје

info@reviko.mk

СОДРЖИНА

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР	2
1. ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА	5
2. ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА.....	6
3. ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА	7
4. ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧЕН ТЕК.....	8
5. БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ	9

ПРИЛОЗИ:

- Тековна состојба на субјектот
- Годишен извештај за работењето

РЕВИЗИЈА КОСТЕСКИ Скопје

Ул. Дамаска бр.8а/1-6 Скопје

info@reviko.mk

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

ДО

Акционерите на АД Оранжерии Хамзали, Босилово

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Акционерското Друштво ОРАНЖЕРИИ ХАМЗАЛИ, Босилово (во понатамошниот текст: "Друштвото"), коишто го вклучуваат Извештајот за финансиска состојба на ден 31.12.2023 година, Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за парични текови како и Извештајот за промени во главнината, за годината којашто завршува тогаш, како и прегледот на значајните сметководствени политики и останати белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија и интерна контрола за која раководството смета дека е неопходна за подготвување на финансиските извештаи кои не содржат материјално погрешно прикажување без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија на Република Македонија и Меѓународните стандарди за ревизија прифатени во Република Македонија. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување дека финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од значајно погрешно прикажување во финансиските извештаи, настанато како резултат на измама или грешка. При проценувањето на овие ризици, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел дизајнирање на ревизорски постапки коишто се соодветни на околностите, но не за цел на изразување на мислење за ефективноста на интерната контрола на Друштвото.

Ревизијата, исто така, вклучува и оценка за соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Основа за воздржување од мислење

- Како што е обелоденето во белешка 6 од финансиските извештаи, на 31.12.2023 година нето сметководствената вредност на недвижностите, построките и опремата на Друштвото изнесува 1.149.058 илјади денари. Финансиската евиденција не е усогласена со регистарот на недвижностите, построките и опремата. Друштвото нема извршено попис на недвижностите, построките и опремата со 31.12.2023 година. Друштвото во текот на 2023 година има продажба на материјални средства во вкупен износ од 100.220 илјади денари и за истите нема евиденција за нивната сегашна вредност во моментот на продажбата. Нема докази дека е извршен тест за оштетување на значајни ставки од недвижностите, постројките и опремата на Друштвото со 31.12.2023 година. Поврзаните МСС бараат средствата да се предмет на амортизација, да се евидентира исправка на вредноста (загуба) и веднаш да се признае, секогаш кога настаните или промените во околностите покажуваат дека објективната вредност на недвижностите, постројките и опремата не може да се надомести. Заради причините наведени погоре ние не бевме во можност со други ревизорски постапки да се стекнеме со разумно уверување за комплетноста и точноста на искажаната вредност на недвижностите, постројките и опремата во извештајот на финансиска состојба.

- Како што е обелоденето во белешка 7 од финансиските извештаи, на 31.12.2023 година нето сметководствената вредност на биолошките средства изнесува 2.061 илјади денари. Друштвото нема извршено попис на овие средства и финансиската евиденција не е усогласена со податоците од регистарот. Заради причините наведени погоре ние не бевме во можност со други ревизорски постапки да се стекнеме со разумно уверување за комплетноста и точноста на искажаната биолошките средства во извештајот на финансиска состојба.

- Како што е обелоденето во белешка 10 од финансиските извештаи, на 31.12.2023 година, краткорочните побарувања на Друштвото од купувачи и дадени аванси изнесува 70.204 илјади денари. Од тој износ, 15.621 илјади денари се побарувања постари од една година. Друштвото нема извршено проценка на оштетувањата на вредноста на побарувањата од купувачи и дадени аванси. Ние не бевме во можност со алтернативни ревизорски постапки да се стекнеме со разумно уверување за вредноста на побарувањата од купувачи и дадени аванси.

- Како што е обелоденето во белешка 11 од финансиските извештаи на 31.12.2023, вредноста на дадените позајмици изнесува 2.310 илјади денари. Од овој износ, 1.310 илјади денари се однесува на позајмици постари од една година. Друштвото нема извршено проценка на оштетувањата на вредноста на дадените позајмици. Ние не бевме во можност со алтернативни ревизорски постапки да се стекнеме со разумно уверување за вредноста на дадените позајмици.

- Како што е обелоденето во белешка 12, Друштвото има залихи во износ од 54.299 илјади денари. Ние не присуствувавме на физичкиот попис на залихите. Заради природата на евиденцијата на Друштвото, не можевме да се стекнеме со разумно уверување за количините и вредноста на залихите со други ревизорски постапки.

Воздржување од мислење

Поради значењето на прашањата објаснети во пасусот Основа за воздржување од мислење, ние не бевме во можност да прибавиме достатни и соодветни ревизорски докази како основа за мислење за ревизијата. Следствено, ние не изразуваме мислење за финансиските извештаи на Акционерското Друштво ОРАНЖЕРИИ Хамзали, Босилово, за 2023 година.

Нагласување на прашање

- Како што е обелоденето во белешка 2 од финансиските извештаи на 31.12.2023, вредноста на тековните обврски на Друштвото ги надминуваат тековните средства за износ од 195.036 илјади денари (2022 година, 363.800 илјади денари), што укажува дека работењето на Друштвото значително зависи од можноста за добивање на континуирана финансиска поддршка од страна на банките и доверителите, како и способноста на должниците навремено да ги измируваат долговите кон Друштвото.

Извештај за други правни и регулативни барања

Менаџментот на друштвото е, исто така, одговорен за подготвување на годишниот извештај за работата во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва (“Службен весник на РМ бр.28/2004...215/2021”).

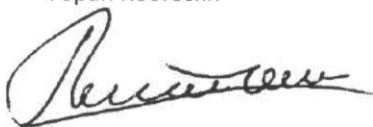
Наша одговорност е да изразиме мислење за конзистентност на Годишниот извештај, со историските финансиски информации објавени во годишната сметка и поединечните финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2023 година, во согласност со МСР 720, како и во согласност со барањата на член 34, став 1 точка д) од Законот за Ревизија (“Службен весник на РМ бр.158/2010...83/2018”).

Наше мислење е дека, историските финансиски информации изнесени во Годишниот извештај за работењето на Друштвото со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 година, се конзистентни, во сите материјални аспекти, со информациите објавени во годишната сметка и поединечните финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2023 година.

Скопје, 03.06.2024 година

Овластен ревизор

Горан Костески

РЕВИЗИЈА КОСТЕСКИ Скопје

Управител

Горан Костески

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА
На 31 декември 2023
(во илјади Денари)

	Белешка	2023	2022
СРЕДСТВА			
Долгорочни средства			
Недвижности, постројки и опрема	6	1,149,058	1,272,747
Биолошки средства	7	2,061	2,025
Вкупно долгорочни средства		<u>1,151,119</u>	<u>1,274,772</u>
Тековни средства			
Парични средства и еквивален. на парични средства	9	6,129	2,201
Побарувања од купувачи и останати побарувања	10	75,943	31,795
Краткорочни финансиски средства	11	2,310	1,310
Залихи	12	54,299	99,808
Вкупно тековни средства		<u>138,681</u>	<u>135,115</u>
ВКУПНО СРЕДСТВА		<u>1,289,800</u>	<u>1,409,887</u>
СОПСТВЕНИЧКА ГЛАВНИНА			
Акционерски капитал	13	225,649	225,649
Резерви		47,718	44,766
Акумулирана добивка		365,863	344,278
Добивка за финансиска година		59,038	24,537
Вкупна сопственичка главнина		<u>698,268</u>	<u>639,230</u>
ОБВРСКИ			
Тековни обврски			
Обврски кон добавувачи	14	105,599	195,163
Останати тековни обврски	14	15,037	2,848
Обврски за краткорочни кредити	15	213,081	300,903
Вкупно тековни обврски		<u>333,717</u>	<u>498,915</u>
Долгорочни обврски			
Обврски за долгорочни кредити	15	257,815	271,741
ВКУПНО ОБВРСКИ		<u>591,532</u>	<u>770,656</u>
ВКУПНО ОБВРСКИ И СОПСТВЕНИЧКА ГЛАВНИНА		<u>1,289,800</u>	<u>1,409,887</u>

Белешките кон финансиските извештаи се интегрален дел од овие финансиски извештаи

Управител

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОФАТНА ДОБИВКА
За годината што завршува на 31 декември 2023
(во илјади Денари)

	Белешка	2023	2022
Приходи			
Приходи од продажба	16	618,746	564,680
Останати оперативни приходи	16	127,816	11,559
		<u>746,562</u>	<u>576,239</u>
Трошоци			
Промена во залихите		27,591	(24,334)
Набавна вредност на продадени стоки		10,637	8,533
Потрошени материјали енергија и ситен инвентар	17	452,917	385,494
Трошоци за услуги	18	18,810	13,875
Трошоци за амортизација	6	41,261	17,251
Трошоци за вработени	19	90,335	121,420
Останати оперативни трошоци	20	16,135	11,326
Вкупно оперативни трошоци		<u>657,686</u>	<u>533,564</u>
(Загуба)/Добивка од оперативно работење		<u>88,876</u>	<u>42,675</u>
Нето, (расходи) од финансирање	21	<u>(22,877)</u>	<u>(15,244)</u>
Добивка пред оданочување		65,999	27,430
Данок на добивка	22	6,961	2,894
Добивка за година		<u>59,038</u>	<u>24,537</u>
Останата сеопфатна добивка пред оданочување		-	-
Данок на добив. на останата сеопфат. добивка (10%)		-	-
Нето сеопфатна останата добивка		-	-
Сеопфатна добивка		<u>59,039</u>	<u>24,537</u>
Заработувачка по акција-основна	23	<u>0,085</u>	<u>0,034</u>

Белешките кон финансиските извештаи се интегрален дел од овие финансиски извештаи

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА

За годината што завршува на 31 декември 2023

(Во илјади денари)

	Акционерск и капитал и останат капитал	Законска и останати резерва	Акумулирани добивки/ загуби	Вкупно
Состојба на 01 јануари 2022	225,649	43,540	345,504	614,693
<i>Трансакции со сопствениците</i>				
Објавени дивиденди				
Распоред на акумулирани добивки				
<i>Вкупно трансакции со сопствениците</i>	-	-	-	-
Нето добивка за годината			24,537	24,537
Состојба на 31 декември 2022	225,649	43,540	370,041	639,230
<i>Трансакции со сопствениците</i>				
Објавени дивиденди				
Распоред на акумулирани добивки	-	4,178	(4,178)	-
<i>Вкупно трансакции со сопствениците</i>	-	-	-	-
Нето добивка за годината	-	-	59,038	59,038
<i>Извештај за сеопфатна добивка</i>				
Објективна вредност на вложувањата	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2023	225,649	47,718	424,901	698,268

Белешките кон финансиските извештаи
претставуваат составен дел на овие финансиски извештаи.

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
За годината што завршува на 31 декември 2023
(Во илјади денари)

Позиција	2023	2022
А) Готовински текови од деловни активности	159,691	24,537
Добивка /(загуба) по оданочувањето	59.038	24,537
Амортизација	41.261	89,838
Отпис на побарувања	2.855	
Недефинирано зголем.на акумул.амортизација на матер.с/ва	135.405	
Приходи од камати		
Намалување/(зголемување) на залихите	45.510	(22,111)
(Зголемување)/намалување на побарувањата од купувачите	(41.263)	(12,757)
(Зголемување)/намалувањена останати краткорочни побарувања	(5.739)	(1,475)
(Намалување)/зголемување обврски спрема добавувачите	(89.564)	42,208
Зголемување/намалување на краткорочни кредити	-	93,578
(Намалување)/зголемување на останати обврски	12.188	(1,765)
Б) Готовински текови од инвестициони активности	(54.014)	(191,807)
Директни набавки на материјални средства	(53.014)	(191,807)
(Дадени) / вратени позајмици	(1.000)	-
В) Готовински текови од финансиски активности	(101.749)	(26,605)
(Вратени)/примени кредити	(101.749)	(26,605)
Исплатени дивиденди	-	-
Зголемување (намалување) на парични средства	3.928	(6,359)
Парични средства на почетокот на годината	2.201	8,560
Парични средства на крајот на годината	9	2,201

*Белешките кон финансиските извештаи
претставуваат составен дел на овие финансиски извештаи.*

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ДРУШТВОТО

Друштвото АД Оражерии с.Хамзали Босилово (во понатамошниот текст: Друштвото) е акционерско друштво регистрирано со Решение Трег.бр.103/2002 од 15.02.2002 година при Основниот Суд во Штип.

Седиштето на Друштвото е населено место без уличен систем бб Хамзали, Босилово, Република Македонија со основна дејност 01.13-одгледување на зеленчук,дињи и лубеници, коренест и трупкаст зеленчук и други дејности регистрирани во надворешно-трговскиот промет.

Во друштвото постои двостепен систем на управување преку Управен одбор и Надзорен одбор.

Членови на Управниот одбор се:

Васе Митев- Претседател на Управен одбор- Член на Управен одбор

Јасминак Делчева - Член на Управен одбор

Зорица Делева-Член на Управен одбор

Во составот на АД Оранжерии с.Хамзали Босилово се организирани и запишани 4 (четири) подружници (работен погон, два магазина и работничка кујна).

На 31 декември 2023 година Друштвото има просечен број на вработени 192 лица (31 декември 2022 година има 209 лица).

2 ОСНОВА ЗА СОСТАВУВАЊЕ И ПРЕЗЕНТИРАЊЕ НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

2.2 Основа за подготовка и презентација за финансиските извештаи

Друштвото ја води својата сметководствена евиденција и ги подготвува своите финансиски извештаи во согласност со одредбите 469, став 3 од Законот за Трговски друштва на Република Македонија (Сл.весник на Р.М. бр. 28/04...215/21) и Правилникот за водење сметководство (Сл.весник на Р.М. 159/09). Според овој Правилник, сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Македонија се Меѓународните сметководствени стандарди за финансиско известување од 2009 година утврдени од одборот за Меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС).

Финансиските извештаи на Друштвото се прикажани во илјади македонски денари. Денарот претставува официјална валута на известување во Република Македонија. Онаму каде што е потребно, споредбените податоци се прилагодени и усогласени со цел да одговараат на извршената презентација во тековната година.

2.3 Основни сметководствени методи

Финансиските извештаи се подготвени според концептот на историска набавна вредност, освен за финансиските средства расположиви за продажба и финансиските средства и обврски (вклучувајќи и деривативни инструменти) доколку постојат, кои се мерат по објективна вредност преку добивки или загуби. Основите за нивното мерење се детално опишани во продолжение.

2.4 Користење на проценки и расудувања

При подготвување на финансиските извештаи Друштвото применува одредени сметководствени проценки. Одредени ставки во финансиските извештаи кои не можат прецизно да се измерат се проценуваат. Процесот на проценување вклучува расудувања засновани на последните расположливи информации.

Проценки се употребуваат при проценување на корисниот век на употреба на материјални и нематеријални средства, но во согласност со пропишаните законски прописи на Република Македонија, објективната вредност на побарувањата, односно нивната наплатливост како и други проценки кои повремено се прават од случај до случај доколку за нив се појави потреба.

2. ОСНОВА ЗА СОСТАВУВАЊЕ И ПРЕЗЕНТИРАЊЕ НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ (ПРОДОЛЖУВА)

2.3 Користење на проценки и расудувања (Продолжува)

Во текот на периодите одредени проценки можат да се ревидираат доколку се случат промени во врска со околностите на кои била заснована проценката или како резултат на нови информации, поголемо искуство или последователни случувања.

Ефектите од промените во сметководствените проценки се вклучуваат во утврдување на нето добивката или загубата во периодот на промената или во идните периоди доколку промената влијае на истите.

2.5 Континуитет во работењето

Тековните обврски на друштвото ги надминуваат тековните средства за износ од 195.036 илјади денари (2022: 363.800 илјади денари). Според тоа работењето на друштвото значително зависи од можноста за добивање на континуирана финансиска поддршка од страна на банките и доверителите, како и од способноста на должниците навремено да ги измируваат долговите кон друштвото.

2.6 Споредбени показатели

Овие финансиски извештаи се подготвени со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 и 2022 година

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Основните сметководствени политики применети при составување на финансиските извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2023 година се изнесени во резимето на значајните сметководствени политики наведени во текстот од оваа белешка.

3.1 Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се евидентираат по набавна вредност од датумот на набавката. Во извештајот на Финансиска состојба се прикажуваат по набавна цена намалена за акумулираната депрецијација.

Набавната вредност се состои од фактурната вредност зголемена за увозните царини, неповратни даноци, како и на сите трошоци кои директно придонесуваат за доведување на средствата во работна состојба за намената за која се набавени.

Набавната вредност на постројките и опремата произведени / изградени во сопствена режија ја претставува набавната вредност на денот на кој е компетиран процесот на изградбата или развојот. Трошоците за редовно одржување и поправки на недвижностите, постројките и опремата се евидентираат на товар на деловните трошоци во моментот на нивното настанување. Издатоците кои се однесуваат на реконструкции и подобрувања, кои го менуваат капацитетот или корисниот век на употреба на НПО, се додаваат на набавната вредност на тие средства.

Приходите или трошоците остварени со отуѓувањата на НПО се евидентираат со останатите приходи од оперативно работење или оперативни трошоци, соодветно. Амортизацијата на недвижностите и опремата и нематеријалните средства се пресметува пропорционално за да набавната вредност на средствата целосно се отпише во нивниот проценет корисен век. Амортизацијата на недвижностите и опремата и нематеријалните средства се врши според стапки засновани на проценетиот корисен век на средствата утврдена согласно Уредбата за номенклатурата за средствата за амортизација и годишните амортизациони стапки на материјалните и нематеријалните средства.

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (ПРОДОЛЖУВА)

3.4 Недвижности, постројки и опрема (Продолжува)

Резидуалните вредности на средствата и проценетиот век на употреба се проверуваат од страна на Менаџментот најмалку на крајот на секоја финансиска година и доколку е потребно се корегираат.

Кога евидентираните износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува на товар на трошоците.

Инвестициите во тек се евидентираат по набавна вредност. До моментот на нивно ставање во употреба, не се пресметува амортизација.

Во продолжение се дадени годишни стапки за амортизација што се користат за одделните групи на недвижности и опрема се како што следува:

Градежни објекти	2,5%
Мебел и деловен инвентар	10-20%
Останата опрема	10-25%
Транспортни средства	10-25%

4.4 Оштетување на нефинансиски средства

Средствата подложни на амортизација се проверуваат од можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени укажуваат дека евидентираните износ на средствата не може да се надомести. Кога евидентираните износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата. Загубите од оштетување, кои ја претставуваат разликата помеѓу сегашната вредност и надоместливата вредност на материјалните и нематеријалните средства, се искажуваат во Извештајот за сеопфатна добивка согласно МСС 36 Оштетувања на средствата.

5.4 Финансиски средства

Финансиските средства на Друштвото се класифицирани во следните категории: позајмици и побарувања. Класификацијата на финансиските средства се одредува во моментот на нивната набавка и се анализира на секој датум на известување.

Побарувања

Побарувањата се финансиски средства со дефинирани услови за плаќање и не се котирали на пазарите на хартии од вредност.

Побарувањата се вклучени во тековните средства, освен оние кои имаат доспевање подолго од 12 месеци по датумот на Извештај за финансиската состојба. Побарувањата се прикажани во Извештај за финансиската состојба на позицијата Побарувања од купувачите и останати побарувања.

6.4 Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти во евиденцијата ги вклучуваат денарските средства на трансакциските сметки на Друштвото кои се водат кај домашните деловни банки, парите во готово во благајната како и девизни средства на сметките на Друштвото кои се водат кај деловните банки искажани според нивната номинална вредност.

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (ПРОДОЛЖУВА)

7.4 Побарувања од купувачи и останати побарувања

Побарувањата од купувачите се прикажани според нивната номинална вредност. Ненаплатените побарувања од купувачите се врз основа на проценки и предлози на раководството и се признаваат како останати трошоци од редовно работење. Побарувањата се признаваат во износ на номиналната вредност намалена за евентуална исправка на вредност поради нивна ненаплативост односно во висина на нивната надоместлива вредност. Значајни финансиски потешкотии на должникот, веројатноста должникот да влезе во процес на ликвидација или финансиска реорганизација и неможност за плаќање се сметаат за индикатори дека побарувањата се оштетени. Отписот на побарувањата се спроведува врз основа на старосна структура на побарувањата и историско искуство и кога се оценува дека делумната или целосната наплата на побарувањето повеќе не е веројатна.

8.4 Залихи

Залихите иницијално се искажуваат според пониската од набавната и нето продажната вредност. Набавната вредност се состои од фактурната вредност, транспортните трошоци и другите зависни трошоци. Трошокот на материјалите се утврдува користејќи ја методата на пондериран просек. Нето продажната вредност ја претставува цената по која залихите би можеле да бидат продадени во нормални услови на стопанисување, намалена за трошоците на продажбата. Исправката на вредноста на залихите се евидентира кај ставките кај кои е потребно да се намали нивната сметководствена вредност до нето продажната вредност проценета од страна на Раководството. Залихите кои се оштетени целосно се отпишуваат.

9.4 Наеми

Наемите, каде значаен дел од ризиците и користите од сопственоста ги задржува наемодавачот, се класифицираат како оперативни наеми. Исплатите кои се вршат според оперативни наеми се пресметуваат во Извештајот за сеопфатна добивка според правопропоционален метод за времетраењето на наемот.

Друштвото дава под наем одредени недвижности на трети страни. Приходите од средствата под наем се класифицираат како останати деловни приходи во Извештајот за сеопфатна добивка.

10.4 Капитал

Основна главнина

Основната главнина се признава во висина на номиналната вредност на уплатениот основачки влог при формирање на Друштвото.

Задолжителна резерва

Друштвото има задолжителна резерва, како општ резервен фонд, која се формира по пат на издвојување на 5% од нето добивката. Издвојувањето се врши сè до моментот додека резервата не достигне износ кој е еднаков на една десетина од основната главнина, односно до моментот кога резервите ќе го достигнат износот кој го утврдуваат основачите на Друштвото. До достигнување на законскиот минимум, оваа резерва може да се користи само за покривање на загуба, а кога ќе го надмине предвидениот минимум, вишокот може да се користи, по претходно донесена одлука на и за дополнување на износот утврден за исплата на дивиденди.

Останата резерва

Останата резерва се состои од инвестициски вложувања кои се формираат со издвојување на дел од нето добивката за инвестициски вложувања за развојни цели односно за вложувања во материјални средства (недвижности, постројки и опрема) и во нематеријални средства (компјутерски софтвер и патенти) и за проширување на дејноста на даночниот обврзник.

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (ПРОДОЛЖУВА)

11.4 Обврски кон добавувачи

Обврските кон добавувачите се признаваат првично по објективна вредност, а последователно се мерат по амортизирана набавна вредност со примена на метод на ефективна каматна стапка.

Неизмирениите обврски спрема добавувачите се опишуваат по основ на застареност, врз основа на одлука донесена од раководството. Износите на отпишани обврски се признаваат како останати приходи во билансот на успех.

12.4 Обврски по кредити и други позајмици

Обврските по кредити се евидентирани на основа на нето добиените средства од деловните банки, намалени за трошоците на трансакцијата. Трошоците за позајмување се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка во период за кој се однесуваат.

Последователно обврските по кредити се вреднуваат според амортизирана набавна вредност врз основа на ефективна каматна стапка.

Обврските по кредити се класифицираат како краткорочни доколку се очекува да бидат подмирени во нормалниот деловен циклус на работење на друштвото, односно доколку доспеваат во период не подолг од 12 месеци од денот на Извештајот за финансиската состојба. Сите останати обврски по кредити се класифицираат како долгорочни.

13.4 Политика на признавање на приходи

Приходи од продажба на производи се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка кога значајни ризици и користи од сопственоста се пренесени на купувачот и не постои значајна неизвесност за наплата и можно враќање на производите.

Приходите од обезбедување на услуги се евидентираат според степенот на завршување, кога истиот може со сигурност да биде измерен. Степенот на завршување се одредува врз основа на проверка на извршените работи.

Приходите од камати се признаваат во Извештајот за сеопфатна добивка за периодот за кој се однесуваат, така што се зема предвид фактичкиот прилив на средства.

14.4 Политика на признавање на расходи

Расходите произлегуваат од деловното работење на Друштвото настанати од извршување на оперативните активности и истите се признаваат во висина на трошоците на набавката, трошоците на конверзија и други трошоци што се стекнуваат со цел залихите да се доведат во постојаната локација и постојаните услови.

Расходите од камати се признаваат во Извештајот за сеопфатна добивка за периодот за кој се однесуваат, така што се зема предвид фактичкиот одлив на средствата.

15.4 Трансакции во странска валута

Трансакциите настанати во странска валута се искажуваат во денари со примена на официјалните курсеви на Народна Банка на Република Македонија кои важат на денот на трансакцијата.

Средствата и обврските деноминирани во странска валута се искажуваат со примена на официјални курсеви кои важат на денот на составувањето на Извештајот на финансиската состојба.

Нето позитивни и негативни курсни разлики, кои произлегуваат од конверзија на износите искажани во странска валута, се вклучуваат во Извештајот за сеопфатна добивка во периодот на настанување.

Официјалните девизни курсеви користени при искажувањето на билансните позиции деноминирани во странска валута, на 31 декември 2023 и 2022 се следните:

В а л у т а	31 декември 2023	31 декември 2022
Евро	61,495	61,4932

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (ПРОДОЛЖУВА)

16.4 Користи на вработените

Друштвото учествува во пензискиот фонд со уплатување на опгеделени придонеси утврдени со домашната легислатива. Придонесите, кои зависат од висината на платите, се уплатуваат во Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Република Македонија.

Сите краткорочни користи на вработените се признаваат како расход и обврска во висина на недисконтираниот износ на користи.

Друштвото исто така исплаќа двократен износ од просечно исплатена нето плата во Република Македонија како отпремнина во случај на заминување во старосна пензија. Друштвото нема резервирано средства за ваквите отпремнини, бидејќи смета дека истите нема да имаат значаен ефект врз финансиските извештаи.

17.4 Тековен и одложен данок од добивка

Данок на добивка се пресметува согласно одредбите на релевантните законски прописи во Република Македонија. Плаќањето на месечниот данок се врши аконтативно. Крајниот данок по стапка од 10% се пресметува на основа на остварената добивка зголемена за непризнаени расходи и намалена за одредени даночни олеснувања.

Одложениот данок од добивка се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот данок од добивка се користат тековните важечки даночни стапки.

Одложениот данок од добивка се товари или одобрува во тековните добивки или загуби, освен доколку се однесува на ставки кои директно го третираат или одобруваат капиталот, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочлива добивка.

Со состојбата на 31 декември 2023 година, Друштвото нема евидентирано одложени даночни средства или обврски, бидејќи не постојат временски разлики на овие датуми.

4. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ

Друштвото влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите и кредиторите. Друштвото е изложено на повеќе различни ризици со различен степен на изложеност.

Управувањето со ризици на Друштвото се фокусира на непредвидливоста на пазарите и се стреми кон минимизирање на потенцијалните негативни ефекти врз финансиското работење на Друштвото.

Главни ризици на кои Друштвото е изложено и политиките за управување со нив се следните:

Кредитен ризик

Основните финансиски средства на Друштвото се парични средства во банки и побарувања од купувачите кои ја претставуваат максималната изложеност по основ на кредитен ризик. Максималната изложеност на Друштвото на ризик од кредитирање е претставена со евидентираните износи на секое финансиско средство во извештајот за финансиска состојба, како што следи:

	2023 (000 мкд)	2022 (000 мкд)
Класи на финансиски средства – евидентирана вредност		
Финансиски побарувања	2,310	1,310
Побарувања од купувачи и ост.побарувања	70,204	31,795
Парични средства и еквиваленти	6,129	2,201

Кредитниот ризик за парични средства и парични еквиваленти се смета за безначаен бидејќи клиентите на друштвото се реномирани банки, со надворешни кредитни рангирања со висок квалитет.

Изложеност на друштвото на кредитен ризик во најголем дел се однесуваат на побарувања од купувачите и други побарувања. Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога неговите купувачи нема да бидат во состојба да ги исполнат своите обврски за плаќање.

За избегнување на овој вид ризик Друштвото има своја деловна политика која ја спроведува преку соодветна служба која ги контролира наплатите од купувачите со истовремена примена на соодветни мерки за спречување на продолжување на роковите за наплата на побарувањата.

Ризик од промена на каматни стапки

Ризикот од промена на каматните стапки претставува ризик поради кој износот на кредити и позајмици може да се промени како резултат на промените на каматните стапки на пазарот.

	Средства		Обврски	
	2023	2022	2023	2022
Каматносни	8,410	2,166	440,924	341,481

Следната табела ја покажува сензитивната анализа за зголемување и намалување за 1% поени на каматните стапки на користените кредити и дадени позајмици и парични средства во банка. Сензитивната анализа е направена на салда на средствата и обврските на датумот на Извештај за финансиската состојба. Позитивните износи претставуваат зголемување на добивката во Биланс на успех, а негативните износи, претставуваат нејзино намалување.

	Зголемување на вредноста за 1%		Намалување на вредноста за 1%	
	2023	2022	2023	2022
Биланс на успех и капитал	(4,325)	(3,415)	4,325	3,415

4. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ– (ПРОДОЛЖУВА)

Ликвидоносен ризик

Ликвидоносен ризик или ризик од неликвидност постои кога Друштвото нема да биде во состојба со своите парични средства редовно да ги плаќа обврските спрема своите доверители.

Ваквиот ризик се надминува со константно обезбедување на потребната готовина за сервисирање на своите обврски.

И покрај отежнати услови на наплата на побарувања, во услови на општа недисциплина во финансиското работење на опкружувањето, Друштвото успешно изнаоѓа инструменти за избегнување на ризик од неликвидност. Друштвото управува со своите средства и обврски на таков начин што може да ги исполни сите свои доспеани обврски во секое време.

Подолу е прикажана табелата за рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото:

2023	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	12-60 месеци	Вкупно
Парични средства	6.129	-	-	-	6.129
Побарувања од купувачите	11.980	3.913	36.729	8.688	61.310
Побарувања за дадени аванси	-	1.346	615	6.933	8.894
	18.109	5.259	37.344	15.621	76.333

2022	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	12-60 месеци	Вкупно
Парични средства	2,201	-	-	-	2,201
Побарувања од купувачите	-	27,999	-	-	27,999
Останати побарувања	-	4,793	-	-	4,793
	2,201	32,792	-	-	34,993

2023	До 3 месеци	3-12 месеци	12-60 месеци	Вкупно
Обврски кон добавувачите	75.561	-	-	75.561
Обврски за примени аванси	30.038	-	-	
Кредити	46.124	166,956	257.815	470.896
	151.723	166.956	257.815	546.457

2022	До 3 месеци	3-12 месеци	12-60 месеци	Вкупно
Обврски кон добавувачите	82.301	-	-	82.301
Кредити	-	47,450	341.481	388.931
Останати обврски	115.711	-	-	115.711
	198.012	47,450	341.481	586.943

Ризик од промена на девизните курсеви

Друштвото дел од своите деловни трансакции како што се: продажбите на производи и услуги, набавка на сировини и материјали, услуги, дадени депозити се деноминирани во денари од странски валути.

Друштвото не користи финансиски инструменти за минимизирање на ризикот.

Состојбата на девизните износи деноминирани во илјади денари е следната:

	Средства		Обврски	
	2023	2022	2023	2022
ЕУР	6,887	1,383	(32,230)	(5,878)

Следната табела ја покажува сензитивната анализа за зголемување и намалување од 10% на македонскиот Денар во однос на соодветните странски валути. Сензитивната анализа е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на Извештај за финансиската состојба. Позитивните износи претставуваат зголемување на добивката во Биланс на успех, а негативните износи, претставуваат нејзино намалување.

	Зголемување на вредноста од 10% вредноста на Денарот		Намалување на вредноста од 10% на вредноста на Денарот	
	2023	2022	2023	2022
ЕУР	2,534	726	(2,534)	(726)
Биланс на успех и капитал	2,534	726	(2,534)	(726)

4. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ– (ПРОДОЛЖУВА)

Финансиски ризик

Овој показател, претставува однос помеѓу нето обврските по кредити и вкупниот капитал. Нето обврските ја претставуваат разликата помеѓу вкупните кредити (вклучувајќи ги и долгорочните и краткорочните кредити) и паричните средства.

Раководството на Друштвото врши редовна анализа на кредитната задолженост.

	31 декември 2023	Во илјади денари 31 декември 2022
Обврски по кредити	(470,896)	(572,645)
Парични средства	6,129	2,201
Нето обврски по кредити	(464,767)	(570,444)
Капитал и резерви	698,268	639,230
% на кредитна задолженост	66,56%	89%

Даночен ризик

Согласно законските прописи во Р.М. Финансиските извештаи и сметководствените евиденции на Друштвото подлежат на контрола на даночните власти по поднесување на даночните извештаи за годината. Заклучно со датумот на одобрување на Финансиските извештаи не е извршена контрола на данокот на добивка, данок на додадена вредност и персонален данок од доход. Според ова, постои даночен ризик за пресметка на дополнителни даноци, камати и казни во случај на идни контроли од даночните власти, кои по својот обем во моментот не може да се предвидат. Документацијата на Друштвото останува отворена за контрола од страна на царинските и даночните власти за период од десет години.

5. УТВРДУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ

Друштвото располага со финансиски средства и обврски кои вклучуваат побарувања од купувачи и обврски спрема добавувачи и обврски за долгорочни и краткорочни кредити како и нефинансиски средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Сметководствената вредност намалена за проценетите исправки на вредноста на финансиски средства и обврски, со рок на доспевање пократок од една година, ја претставува приближно нивната објективна вредност. Проценките на Друштвото се базираат на искуството и останатите фактори, вклучувајќи ги и очекувањата за идните настани за кои се верува дека се веројатни во сегашните околности. Раководството на Друштвото смета дека искажаните сметководствени износи се објективни извештајни вредности при постојните пазарни услови.

6. НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА

2023	Земјиште	Градежни објекти	Постројки и опрема	Транспортни средства	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност						
Салдо на 1 Јануари 2023	34,124	1,294,995	201,784	57,905	89,067	1,677,875
Набавки	16,273	4,182	1,015	31,508	-	52,978
Продажби	-	-	-	-	-	-
Интерен трансфер	-	-	-	-	-	-
Салдо на 31 Декември 2023	50,397	1,299,177	202,799	89,413	89,067	1,730,853
Исправка на вредноста						
Салдо на 1 Јануари 2023	-	360,931	37,748	6,449	-	405,128
Интерен трансфер	-	-	-	-	-	-
Зголемувања	-	83,920	51,486	-	-	135,406
Амортизација	-	41,261	-	-	-	41,261
Салдо на 31 Декември 2023	-	486,112	89,234	6,449	-	581,795
Нето СВ на 31 Декември 2023	50,176	897,206	165,080	82,935	89,067	1,149,058
Нето СВ на 1 Јануари 2023	34,124	934,064	164,065	51,426	89,067	1,272,747

2022	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Транспортни средства	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност						
Салдо на 1 Јануари 2022	30,304	1,294,995	135,152	36,623	58,507	1,555,581
Набавки	3,820	-	66,661	21,252	30,560	122,293
Салдо на 31 Декември 2022	34,124	1,294,995	201,813	57,876	89,067	1,677,874
Исправка на вредноста						
Салдо на 1 Јануари 2022	-	271,093	106,914	6,449	-	384,456
Намалување	-	-	(69,166)	-	-	(69,166)
Амортизација	-	89,838	-	-	-	89,838
Салдо на 31 Декември 2022	-	360,931	37,748	6,449	-	405,128
Нето СВ на 31 Декември 2022	34,124	934,064	164,065	51,426	89,067	1,272,747
Нето СВ на 1 Јануари 2022	30,304	1,023,902	28,238	30,175	58,507	1,172,802

На 31 декември 2023 година Друштвото има заложено дел од своите недвижности како обезбедување за одобрените кредити со камата од страна на домашни и странски финансиски институции (види белешки 14 и 24).

Со состојба на 31 декември 2023 година друштвото дел од средствата (резервоар за нафта и нафтени деривати, магацин за гориво) ги има дадено под закуп за период од 5-10 години.

7. БИОЛОШКИ СРЕДСТВА

	2023	2022
Набавна вредност		
Салдо на 1 јануари	2,025	1,677
Зголемување	36	349
Салдо на 31 декември	2,061	2,025
Исправка на вредноста		
Салдо на 1 јануари/31 декември	-	-
Нето сметководствена вредност:		
на 31 декември тековна година	2,061	2,025
на 1 јануари предходна година	2,025	1,677

8. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ

Финансиски инструменти по категории

Евидентираните вредности на финансиските средства и обврски на друштвото признаени на датумот на известувањето за објавените периоди можат исто така да бидат категоризирани на следниов начин:

	2023 (000 мкд)	2022 (000 мкд)
Средства		
Финансиски побарувања	2,310	1,310
Побарувања од купувачи и ост.побарувања	70,204	31,795
Парични средства и еквиваленти	6,129	2,201
	78,643	35,306
Обврски		
Обврски спрема добавувачи	105,038	195,163
Обврски за позајмици и кредити	470,896	572,644
Останати обврски	15,038	2,849
	590,972	770,656

9. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Трансакциски сметки во денари	5,591	1,980
Девизни сметки	509	186
Благајна	29	35
Вкупно	6,129	2,201

10. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИТЕ И ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Побарувања од купувачите во земјата	59,870	26,803
Побарувања од купувачите во странство	1,440	1,196
	61,310	27,999
<i>Останати побарувања</i>		
Побарувања за ддв		-
Побарувања од вработените		-
Останати побарувања (аванси кон добавувачи)	8,894	3,796
Побарувања за ддв	3,144	-
Побарувања за данок на добивка	2,595	-
Вкупно останати побарувања	14,633	3,796
Вкупно побарувања од купувачи и останати побарувања	75,943	31,795

11. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Позајмици

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Позајмици	2,310	1,310
Вкупно позајмици	2,310	1,310

Позајмиците со состојба на 31 декември 2023 година во вкупен износ од 2,310 илјади денари (2022: 1,310 илјади денари) во целост се однесуваат на позајмици дадени на домашни правни лица со доспевање во период од 12 месеци кои носат камата со еднакратна наплата на датумот на доспевање.

12. ЗАЛИХИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Залихи на сировини и материјали	20,827	39,418
Залиха на ситен инвентар	239	434
Залиха на резервни делови	12	15
Готов производ	-	19,823
Недовршено производство	30,954	38,723
Залиха на трговска стока	2,267	1,395
Вкупно	54,299	99,808

13. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Акционерски капитал

На 31 декември 2023 година, вкупниот акционерски капитал на Друштвото, според книгата на акционери изнесува 3,639,493 евра или 225.649 илјади денари и е поделен на 727,899 обични акции. Вкупно издадените акции се во целост платени. Номиналната вредност по акција изнесува 5 евра или 310 денари денари (ЕУР 62).

Структурата на акционерскиот капитал на датумите на известување е како што следи:

Акционерскиот капитал во текот на 2023 и 2022 година

	Број на акции			Износ во (000 мкд)		
	Обични	Сопствени	Оптек	Обични	Сопствени	Оптек
На 01 јануари 2023	727,899	(33.498)	694.401	225,649	(10.384)	215.265
Откуп/продажба на сопствени акции	-	-	-	-	-	-
На 31 декември 2023	727,899	(33.498)	694.401	225,649	(10.384)	215.265
На 01 јануари 2022	727,899		727,899	225,649		225,649
Откуп/продажба на сопствени акции	727,899		727,899	-	-	-
На 31 декември 2022	727,899		727,899	225,649		225,649

Со состојба на 31 декември 2023 годинна, друштвото согласно акционерската книга има сопствени акции 33,498 обични акции 4,60% во износ од 10,384 илјади денари кои не се заведени во книгите на друштвото и 6191 обични акци (0,85%) во износ од 1,919 илјади денари кои гласат на непознати лица, остатокот од 688,210 обични акции (94,55%) се однесуваат на домашни физички лица.

Дивиденди

Во текот на 2023 година Друштвото нема распределено и исплатено дивиденди од акумулираните добивки.

14. ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИТЕ

	31 декември 2023	Во илјади денари 31 декември 2022
Обврски спрема добавувачи во земјата	68,480	88,179
Претплати кон добавувачите во странство	-	(5,878)
Обврски спрема добавувачи во странство	7,081	-
Обврски примени аванси	30,038	112,862
Вкупно обврски кон добавувачите	105,599	195.163
<i>Останати обврски</i>		
Обврски за плата и надоместоци на плата	5,062	4,022
Обврски за даноци и придонеси на плата и надомест	2,525	1,966
Обврски за ддв	-	(4,577)
Обврски за данок на добивка	6,961	960
Останати обврски спрема вработените	486	470
Останати обврски	3	7
Вкупно останати обврски	15,037	2,848
Вкупно обврски спрема добавувачите и останати обврски	120,636	198,011

15. ОБВРСКИ КРЕДИТИ

	31 декември 2023	Во илјади денари 31 декември 2022
Краткорочни заеми со камата	30,000	
Краткорочни безкаматни заеми	29,972	300,903
Долгорочни кредити кои доспеваат во рок од 1 година	153,109	
Вкупно:	213,081	300,903
Долгорочни кредити	410,924	271,741
Доспеваат во рок од 1 година	(153,109)	-
Вкупно:	257,815	271,741

Доспевањето на долгорочните кредитите е:

	Во илјади денари 31 декември 2023
До 1 година	153,109
Од 2 до 5 години	249,690
Над 5 години	8,125
Вкупно:	410,924

Одобрените кредити со камата се обезбедени со дел од недвижностите на Друштвото (белешки 6 и 24).

16. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА И ОСТАНАТИ ДЕЛОВНИ ПРИХОДИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Приходи од продажба		
Приходи од продажба на производи	591,329	488,306
Приходи од продажба на стоки во земјата	10,041	8,612
Приходи од продажба во странство	16,233	67,762
Приходи од продажба на материјали, рез.делови и останато	1,143	-
Вкупно приходи од продажба	618,746	564,680
Останати приходи		
Приходи од продажба на материјални средства	100,220	-
Приходи од продажба на биолошки средства-насади	615	-
Приходи од премии, субвенции, достации и донации	13,009	3,714
Приходи од геотермални води	3,434	-
Одобрени попусти	1,110	-
Останати приходи (наем, п/во на електр.енергија и др.)	9,428	7,845
Вкупно останати приходи	127,816	11,559
Вкупно приходи од продажба и останати приходи	746,562	576,239

17. ТРОШОЦИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ, ЕНЕРГИЈА, РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ И ОТПИСИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Потрошени сировини и материјали	306,716	132,015
Потрошена енергија	146,201	253,477
Трошоци за амбалажа	-	2
Вкупно	452,917	385,494

18. ТРОШОЦИ ЗА УСЛУГИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Закупнина	939	546
Транспортни услуги	9,990	5,416
ПТТ услуги, интернет	504	534
Трошоци за одржување	105	17
Комунални услуги	2,776	4,162
Останати услуги	4,496	3,200
Вкупно	18,810	13,875

19. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ

Платите на работниците во годината што завршува под 31.12.2023 се пресметани согласно Законот, Колективниот договор и нормативните акти на Друштвото и истите изнесуваат:

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Нето плата и надоместоци	63,785	79,856
Даноци и придонеси од плата	22,835	26,020
Останати трошоци на вработените	3,715	41,563
Вкупно	90,335	121,420

20. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ ТРОШОЦИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Трошоци за спонзорства и репрезентации	895	781
Трошоци за осигурување	1,810	796
Даноци и придонеси кои не зависат од резултатот	1,094	1,209
Трошоци на платниот промет	758	1,414
Трошоци за користење на права(основен наем)	2,507	4,706
Кусоци, кало, расур,расипување и кршење	271	155
Казни,пенали,надоместоци за штети и друго	1,986	100
Отпис на побарувања	2,855	-
Останати трошоци од работењето	3,959	1,877
Вкупно	16,135	11,326

21. НЕТО ПРИХОДИ/ РАСХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

Расходите/приходите на финансирање се однесуваат на камати по основ на користење туѓи средства од редовно работење и курсни разлики:

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Нето, (расходи) од камати	(21,748)	(15,039)
Нето, (расходи) од позитивни курсни разлики	(1,129)	(206)
Други финансиски приходи/расходи	-	-
Вкупно	(22,877)	(15,244)

22. ДАНОК НА ДОБИВКА

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Добивка пред оданочување	66,000	27,430
Непризнаени расходи за оданочување во ДБ	3,613	1,510
Даночна основа	69,613	28,940
Намалувања на даночна основа	-	-
Данок во ДБ	6,961	2,894
Даночни олеснувања	-	-
Данок на добивка за финансиската година	6,961	2,894

4. ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА

Основна

Основна заработувачка по акција се пресметува по пат на делење на добивката која припаѓа на имателите на обичните акции (по намалување на делот од добивката по оданочување на имателите на приоритетни акции), со пондерираниот просечен број на обични акции во оптек во текот на годината, вклучувајќи сопствени акции купени од страна на Друштвото.

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Заработувачка која припаѓа на имателите на обични акции	59,038	24,537
Пондериран просечен број на обични акции во оптек	694,401	727,899
Основна заработувачка по акција во 000 мкд	0,085	0,034

23. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СТРАНИ

Трансакциите со поврзани лица се засновани на ценовници кои се во сила и под услови кои важат и за трети лица, под нормални комерцијални услови. Табелата подолу ги прикажува трансакциите и износите со поврзани лица со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023 и 2022 година.

2023	Побарувања	Обврски	Трошоци	Приходи	Дивиденди
Зонимак М	180	67,298			-
Клучен раководен персонал	-	-	487	-	-
					-
2022	Побарувања	Обврски	Трошоци	Приходи	Дивиденди
Зонимак М	60	63,803			-
Клучен раководен персонал			-	-	-

24. НЕИЗВЕСНИ ОБВРСКИ

Друштвото прави напори за усогласување на побарувањата и обврските при што поголем број на купувачи и доверители се усогласуваат со наведените салда. Не се утврдени неизвесни обврски кои можат да влијаат на редовното работење на Друштвото.

Со состојба на 31 декември 2023 година не постојат судски постапки покренати против Друштвото. На датумот на изготвување на Финансиските извештаи, не се евидентирани резервирања од потенцијални загуби од судски спорови.

Заложени средства

Средства (недвижен имот и подвижни предмети), заложени како обезбедување на позајмените средства со камата од финансиските институции, се дадени во следниот преглед:

<i>Основно средство</i>	<i>Проценета вредност во евра</i>
Оранжерии	3,088,151
Недвижности (земјиште, фабрика за тули, стамбен објект, деловни простории) Подвижни предмети (деловна опрема во фабрика за тули, товарно возило, градежна механизација и вилушкарни, деловна опрема во оранжерии	По проценета вредност на банката

Гаранции

Друштвото со состојба на 31 декември 2023 година има чинидбени гаранции во вкупен износ од 3.666 илјади денари.

Финансиски договорни обврски

Согласно член 18 од Договорот за одобрување на долгорочен кредит бр: 02-100-3139/2 со датум од 27.02.2022 година склучен помеѓу Комерцијална Банка ад, Скопје и АД Оранжерии Хамзали с.Босилово, во текот на времетраењето на кредитот од Друштвото се бара да ги одржува следните соодветни финансиски показатели:

а. Коефициент на вкупна задолженост - во рамки на односот 2:1

б. Показател за покрите на долгот – поголем од 1.

Реалните показатели согласно одредбите од горенаведениот договор се следни:

Остварен показател	2023
а. Показател на вкупен долг	0,674
б. Показател за покриеност при сервисирање на долг	0,427

25. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА БИЛАНСОТ НА СОСТОЈБА

По датумот на составување на билансот на состојба, не се случиле настани кои се од материјално значење за Друштвото.

АД ОРАНЖЕРИИ с.Хамзали

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

За годините што завршуваат на
31. Декември 2021. и 2020. година

(во 000 ден.)

	Белешка	31. Дек. 2023.	31. Дек. 2022.
А. СРЕДСТВА			
<i>Нейековни средствиња</i>			
Нематеријални средства		-	-
Материјални средства	10	1151119	1274771
Финансиски вложувања	10		-
Нейековни средствиња-нејо		1151119	1274771
<i>Тековни средствиња</i>			
Залихи	11	54299	99809
Побарувања од купувачи	12	61310	31795
Други краткорочни побарувања	13	16944	1310
Финансиски вложувања- краткорочни	13		
Парични средства	14	6129	2201
АВР			
Вкупно тековни средствиња		138682	135115
ВКУПНА АКТИВА - СРЕДСТВА		1289801	1409886
Б. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ			
Основна главнина	15	225.649	225.649
Законски резерви (и ревалоризациони)		47718	44766
Акумулирана добивка		365863	344278
Добивка за деловната година		59038	24537
Загуба за деловната година (-)			-
Пренесена загуба (-)			-
Вкупно главнина и резерви		698268	639230
В. ОБВРСКИ			
Долгорочни финансиски обврски	16	345924	271741
Краткорочни финансиски обврски	17	124972	297291
Обврски спрема добавувачите	18	75561	82301
Обврски за аванси, депозити и кауции	19	30038	112862
Обврски спрема вработените	19	5545	4492
Останати тековни обврски	19	6961	
Обврски по даноци, придонеси и др. давачки	19	2532	1969
Обврски по основ на учество во резултатот			
ПВР	19		
Вкупно обврски		591533	770656
ВКУПНА ПАСИВА - ГЛАВНИНА, РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ		1.289801	1409886

Лице одговорно за изготвување
на финансиските извештаи

Слободанка Панова

Директор

Васе Митев

АД ОРАНЖЕРИИ с.Хамзали

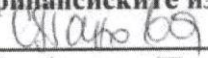
ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОФАТНАТА ДОБИВКА

За годините што завршуваат на
на 31.Декември 2023. и 2022. година

(во 000ден.)

	Белешки	31. Дек. 2023.	31. Дек. 2022.
Приходи од продажба	4 и 5	746667	576238
Промени во вредноста на залихите		27592	10769
Материјал и енергија	6	452917	385493
Бруто плати	7	90333	111467
Услуги со карактер на материјални трошоци	8	18810	13875
Амортизација и вредносно усогласување	8	41261	17251
Други трошоци	8	39119	1420
Набавна вредност на продадени стоки и услуги	8	10636	8533
Вкупно трошоци на продадени производи, услуги и стоки		680.668	548808
Оперативна добивка (загуба)			
Приходи од финансирање	9	-	
Расходи од финансирање	9		
Добивка (загуба) од финансирање	9	65999	26430
Добивка (загуба) од редовно работење пред оданочување		65999	26430
Вкупна добивка пред оданочување		65999	26430
Данок од добивката	20	6961	2663
Нето добивка (загуба) за финансиската година		59039	23767
Останата сеопфатна добивка		-	-
Добивка од ревалоризација на недвижности, постројки и опрема		-	-
Курсни разлики од преведување на странско работење		-	-
Промени во објективна вредност на финансиски средства расположиви за продажба		-	-
Промени во објективна вредност на инструменти за хеџирање на паричните текови		-	-
Актуарски добивки/загуби пензиски планови на дефинирани користи		-	-
Удел во останата сеопфатната добивка на придружни друштва		-	-
Данок на добивка на останата сеопфатна добивка		-	-
Нето останата сеопфатна добивка		-	-
Вкупно сеопфатна добивка/загуба за финансиската година		59039	23767
Сопствениците на матичното друштво		-	-
Неконтролирано учество		-	-
Вкупна расположива сеопфатна добивка/загуба за финансиската година		59039	23767

Лице одговорно за изготвување
на финансиските извештаи

Слободанка Панова

Директор

Васе Митев

АД ОРАНЖЕРИИ - с.Хамзали

ИЗВЕШТАЈ ЗА ГОТОВИНСКИТЕ ТЕКОВИ

За годините што завршуваат на
31. Декември 2023. и 2022. година

(од 000 ден.)

	31. Дек. 2023.	31. Дек. 2022.
ГОТОВИНСКИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ (ОПЕРАТИВНИ) АКТИВНОСТИ		
Нето добивка	59038	24537
Амортизација	16.557	694
Побарувања од купувачите	17842	9750
Краткорочни финансиски вложувања		
Останати побарувања		
Активни временски разграничувања		
Залихи	7.663	2211
Обврски спрема добавувачи	6406	1671
Обврски аванси, депозити и кауции	13.109	622
Обврски по краткорочни кредити и др.финансиски обврски	20715	
Останати тековни обврски	6961	(3964)
Обврски по основ на резултатот		
Обврски спрема вработените	3.499	1845
Други обврски, даноци и придонеси и др.		
Пасивни временски разграничувања		
Нето готовински текови од деловни активности	138681	37366
ГОТОВИНСКИ ТЕКОВИ ОД ИНВЕСТИЦИОНИ АКТИВНОСТИ		
Долгорочни финансиски вложувања		
Набавки или оттуѓување на основни средства	(99920)	
Нето готовински текови од инвестициони активности		
ГОТОВИНСКИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ		
Обврски по долгорочни кредити	(30941)	(26605)
Основна главнина		
Резерви		
Зголемување на акумулираната добивка		
Нето готовински текови од финансиски активности	(30941)	(26605)
Нето зголемување (намалување) на пари и парични еквиваленти	7820	10761
Пари и парични еквиваленти на почетокот на годината	2201	8560
Пари и парични еквиваленти на крајот на годината	5619	2201

Лице одговорно за изготвување
на финансиските извештаи

Слободанка Панова

Директор

Васе Митев

АД ОРАНЖЕРИИ село Хамзали, Босилово

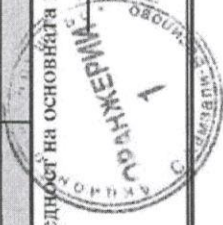
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА

За годината што завршува на
на 31. Декември 2021. година

(во 000 ден)

	Беле-Шка	Основна главнина	Добивка/загуба		Останата сеопфатна добивка				Други резерви		Вкупно	Неконт-ролно уче-ство	Вкупна главнина
			Акумулирана	За годината	Преведу-вање на Странски работена	Резалори-запија на мат./вемат. средства	Финансис-ки средства расположиви за продажба	Остана-ти ре-зervi	Законски резерви	За сопствени акции			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
СОСТОЈБА НА 01.01.2023. ГОДИНА		225.649	341326	23.767					47718		614.693		614.693
Исправка на грешки во претходен период													
Ефекти од промени на сметководствени политики													
Повторно прикажана состојба на 01.01.2023.		225.649	341326						47718		614.693		614.693
Сеопфатна добивка/загуба за финансиската година													
Добивка/загуба за финансиската година			24537	59038							83575		83575
Останата сеопфатна добивка/загуба за периодот													
ВКУПНО СЕОПФАТНА ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ФИНАНСИСКАТА ГОДИНА													
Трансакции со акционерите признаени во главнината и резервите													
Издвојување на резерви													
Дивиденди													
Опикувени сопствени акции													
Продадени сопствени акции													
ВКУПНО ТРАНСАКЦИИ СО АКЦИОНЕРИТЕ, ПРИЗНАЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА И РЕЗЕРВИТЕ													
СОСТОЈБА НА 31. ДЕКЕМВРИ 2020.		225.649	365863	59038					47718		698268		698.268

Основна главнина (или вкупниот капитал) за да биде ссокобаш искажан во номинална вредност на основната главнина, ревалоризацијата ссе искажува одделно.

Директор
Васе Митев

Лице одговорно за изготвување
на финансиските извештаи
Слободанка Панова

Сѝрумица, Марѝ, 2024 година